

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА
імені В. М. КОРЕЦЬКОГО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту держави і права
імені В.М. Корецького НАН України
доктор юридичних наук, професор,
академік НАПрН України

Др. Олександр В. Скрипнюк
«16» червня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Міжнародно-правове співробітництво держав в сфері
уніфікації норм міжнародного приватного права»**

підготовки здобувачів вищої освіти
на третьому (освітньо-науковому) рівні
на здобуття ступеня: доктор філософії (PhD)
галузь знань: 29 Міжнародні відносини
спеціальність: 293-Міжнародне право

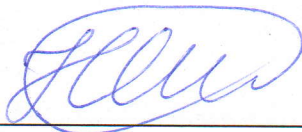
Розглянуто та затверджено
на засіданні Вченої ради Інституту
«15» червня 2023 року
протокол № 6

Розробник:

Проценко І. М., старший науковий співробітник відділу міжнародного права та порівняльного правознавства, кандидат юридичних наук.

Затверджено на засіданні відділу міжнародного права та порівняльного правознавства «8» червня 2023 року, протокол № 5

Завідувач відділу

Н. М. Оніщенко

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну:

Повна офіційна назва наукової установи	Інститут держави і права імені В.М. Корецького Національної академії наук України
Повна назва навчальної дисципліни	Міжнародно-правове співробітництво держав в сфері уніфікації норм міжнародного приватного права
Повна назва відповідального структурного підрозділу	Відділ міжнародного права та порівняльного правознавства
Викладач	Проценко І. М., кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник
Рівень вищої освіти	НПК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Форма навчання	денна/заочна
Передумови для вивчення дисципліни	наявність освітнього ступеня магістр (ОКР-спеціаліст)
Рік та семестр вивчення навчальної дисципліни	Другий рік підготовки, 4 -ий семестр
Мова викладання, навчання, оцінювання	Українська
Місце навчальної дисципліни в освітньо-науковій програмі	Вибірковий компонент освітньо-наукової програми, цикл – професійна підготовка
Обсяг навчальної дисципліни	3 кредити ЄКТС/90 год., включаючи: аудиторних занять 30 год., з них: лекції – 14 год., семінарські заняття – 16 год. Самостійна робота - 60 год.
Форма поточного та підсумкового контролю	Підсумковий контроль – залік
Інструменти, обладнання та програмне забезпечення	Опорний конспект лекцій з даної дисципліни, монографії та наукові статті у фахових виданнях, інтернет-ресурси, міжнародно-правові акти та нормативні акти законодавства України
Електронна адреса відділу/ номер телефону	iraprocenko@ukr.net +38 067 931 75 71

2. Мета навчальної дисципліни:

Поглиблене вивчення сучасних цілей, напрямів, методів та форм уніфікації норм міжнародного приватного права, яке здійснюється як в рамках міжнародних організацій (ООН, Гаазької конференції з міжнародного приватного права, Міжнародного інституту з уніфікації приватного права тощо), так і на основі багатостороннього/двостороннього співробітництва держав.

3. Попередні вимоги для опанування навчальної дисципліни:

1) знання базових положень теорії права, зокрема тих, що стосуються процесів інтеграції, уніфікації, кодифікації, гармонізації та апроксимації в праві;

2) належне знання понятійно-категоріального апарату, сутності та практики застосування відповідних принципів і норм, здобуте під час вивчення на освітньо-кваліфікаційних рівнях бакалавр чи магістр навчальних курсів «Міжнародне право», особливо таких його галузей, як право міжнародних організацій, право міжнародних договорів, право зовнішніх зносин тощо;

3) належне знання понятійно-категоріального апарату, сутності та практики застосування відповідних принципів і норм, здобуте під час вивчення на освітньо-кваліфікаційних рівнях бакалавр чи магістр навчальних курсів «Міжнародне приватне право», «Актуальні проблеми міжнародного приватного права» тощо. Зокрема, аспіранти повинні знати історичні передумови співробітництва держав в сфері уніфікації норм міжнародного приватного права, розуміти зміст поглядів партикуляристів (націоналістів) та універсалістів (інтернаціоналістів), усвідомлювати сутність колізійного та матеріального методу регулювання приватних відносин, ускладнених іноземним елементом й проблеми їх реалізації на практиці;

4) повне знання проблем співвідношення та взаємодії норм міжнародного публічного та міжнародного приватного права;

5) знання основних принципів та понять різних галузей приватного права України, розуміння їх співвідношення і взаємозв'язку із міжнародним приватним правом;

6) розуміння сутності та значення процесу гармонізації правового регулювання, що проходить в рамках Європейського Союзу;

7) володіння основними методами самостійного наукового дослідження у сфері права, аналізу джерел міжнародного і національного права, уміння збирати, обробляти та узагальнювати правовий матеріал.

4. Анотація навчальної дисципліни:

Викладання навчальної дисципліни «Міжнародно-правове співробітництво держав в сфері уніфікації норм міжнародного приватного права» здобувачам вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні спрямоване на розкриття теоретичних та практичних аспектів співробітництва держав у сфері розробки єдиного правового регулювання приватних відносин, ускладнених іноземним елементом. Першочергова увага приділяється теоретичним питанням уніфікації норм міжнародного приватного права та її інституційним засадам. Також розкриваються особливості співробітництва держав в цій сфері під егідою ООН, Гаазької конференції з міжнародного приватного права та Міжнародного інституту з уніфікації приватного права. Окрема увага приділяється особливостям уніфікації норм міжнародного приватного права в рамках Європейського Союзу, ролі Ради Європи в цій сфері, а також значенню міжнародних договорів про правову допомогу у регулюванні приватних відносин, ускладнених іноземним елементом. В ході викладання навчальної дисципліни постійно наголошується на проблемах уніфікації норм міжнародного приватного права, а також робляться спроби окреслення шляхів їх подолання.

5. Завдання (навчальні цілі) дисципліни:

1) формування у здобувачів вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні розуміння щодо сучасних напрямів міждержавного співробітництва в сфері уніфікації норм міжнародного приватного права;

2) формування у здобувачів вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні знань основних методів, способів, форм та інструментів, що використовуються в сфері уніфікації норм міжнародного приватного права;

3) розуміння здобувачами вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні проблем, що виникають в сфері уніфікації норм міжнародного приватного права.

6. Результати навчання за дисципліною:

Результати навчання за дисципліною визначаються на основі оцінки набутих аспірантами загальних та фахових компетентностей (ЗК та ФК), знань, вмінь, здатності до комунікації, автономності (самостійної діяльності), інноваційності, безперервного саморозвитку, самовдосконалення та відповідальності:

Код	Результат навчання (1 - знати; 2 - вміти; 3 - комунікація; 4 - автономність та відповідальність)	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни
1.1	<u>Знати:</u> зміст поняття «уніфікація норм міжнародного приватного права», а також форми, методи, способи та інструменти її здійснення.	Лекція, семінар, самостійна робота	Опитування, доповіді (презентації), наукові роботи, модульна контрольна робота	30 %
1.2	<u>Знати:</u> Методи, форми, способи та інструменти уніфікації норм міжнародного приватного права в рамках ООН, Гаазької конференції з міжнародного приватного права та УНІДРУА	Лекція, семінар, самостійна робота	Опитування, доповіді (презентації), наукові роботи, модульна контрольна робота	
1.3	<u>Знати:</u> Методи, форми, способи та інструменти уніфікації норм міжнародного приватного права в рамках ЄС, Ради Європи та двостороннього міжнародного співробітництва з	Лекція, семінар, самостійна робота	Опитування, доповіді (презентації), наукові роботи, модульна контрольна робота	

	питань правової допомоги.			
2.1	<u>Вміти</u> : Розрізняти на практиці форми, методи, способи та інструменти уніфікації норм міжнародного приватного права.	Лекція, семінар, самостійна робота	Опитування, доповіді (презентації), наукові роботи, модульна контрольна робота	30 %
2.2	<u>Вміти</u> : застосовувати міжнародно-правові акти, розроблені в рамках ООН, Гаазької конференції з міжнародного приватного права та УНІДРУА, враховуючи юридичну силу цих актів.	Лекція, семінар, самостійна робота	Опитування, доповіді (презентації), наукові роботи, модульна контрольна робота	
2.3	<u>Вміти</u> : застосовувати міжнародно-правові акти, розроблені в рамках Ради Європи та на міжнародному двосторонньому рівні, враховуючи юридичну силу цих актів.	Лекція, семінар, самостійна робота	Опитування, доповіді (презентації), наукові роботи, модульна контрольна робота	
3.1	Комунікація: коректно вживати відповідну правничу та іншу термінологію, компетентно висловлюватися з питань, що стосуються міжнародного співробітництва держав в сфері уніфікації норм міжнародного приватного права	Лекція, семінар, самостійна робота	Опитування, доповіді (презентації), наукові роботи, модульна контрольна робота	25 %
3.2	Комунікація: з додержанням вимог наукової етики, академічної добросовісності готувати наукові публікації, спілкуватися з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому з питань, що	Лекція, семінар, самостійна робота	Опитування, доповіді (презентації), наукові роботи, модульна контрольна робота	

	стосуються уніфікації норм міжнародного приватного права			
3.3	Комунікація: володіти іноземною мовою на рівні, достатньому для проведення наукових досліджень у сфері уніфікації норм міжнародного приватного права, іншої професійної діяльності, фахового спілкування із зарубіжними колегами та представниками міжнародних організацій	Лекція, семінар, самостійна робота	Опитування, доповіді (презентації), наукові роботи, модульна контрольна робота	
4.1	<u>Автономність та відповідальність:</u> самостійно та неупереджено формувати судження щодо проблем міждержавного співробітництва в сфері уніфікації норм міжнародного приватного права	Лекція, семінар, самостійна робота	Опитування, доповіді (презентації), наукові роботи, модульна контрольна робота	15 %
4.2	<u>Автономність та відповідальність:</u> нести відповідальність за оцінки, висновки, зміст підготовлених проектів рішень, нормативно-правових актів та інші надані пропозиції	Лекція, семінар, самостійна робота	Опитування, доповіді (презентації), наукові роботи, модульна контрольна робота	
4.3	<u>Автономність та відповідальність:</u> здатність до інноваційності, утвердження авторитетності науки, результатів власних досліджень, безперервного саморозвитку та самовдосконалення	Лекція, семінар, самостійна робота	Опитування, доповіді (презентації), наукові роботи, модульна контрольна робота	

7. Співвідношення результатів навчання за дисципліною із програмними результатами навчання

мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень в обраній сфері													
ПРН-11. Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел; оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, встановлювати їх інформаційну цінність шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН-12. Дотримуватися основних норм, прийнятих науковою спільнотою, з урахуванням міжнародного досвіду спілкування; здійснювати особистісний вибір у морально-ціннісних ситуаціях, що виникають у професійній сфері діяльності	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН-13. Викладати навчальні дисципліни у ЗВО, застосовуючи сучасну методологію, новітні інформаційні й комунікаційні технології	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН-14. Здатність до постійного самовдосконалення та саморозвитку	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

8. Форми оцінювання

Система оцінювання знань аспірантів з кожної дисципліни включає поточний (у випадку визначення лише одного модуля), модульний та семестровий контроль знань, оцінювання результатів практики.

– *Поточний контроль* здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять.

– *Модульний контроль* проводиться з урахуванням даних поточного контролю за відповідний модуль і має на меті оцінку результатів знань аспіранта після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

– *Семестровий контроль* проводиться у формі екзамену чи заліку, визначених робочим навчальним планом у терміни, передбачені графіком навчального процесу.

На початку вивчення відповідної дисципліни аспіранта повідомляють про наявність робочої навчальної програми, про кількість змістових модулів, зміст, форми проведення поточного (модульного) контролю та критерії їх оцінювання. При **поточному** контролі *оцінці підлягають*: рівень знань, умінь і навичок аспірантів, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні питань; результати виконання тестів тощо (максимальний бал – 60).

Аспірант, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав ЗМ), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Аспіранту, який не набрав прохідного мінімуму, за дозволом викладача, надається можливість здачі пройденого матеріалу для отримання необхідної кількості балів з поточного контролю шляхом виконання спеціальних тестів/контрольної роботи підвищеної складності, за виконання яких можна набрати до 40 балів. У випадку проведення поточного контролю комісією складність тестових чи контрольних завдань може бути підвищена і оцінюється до 50 балів.

Аспірант **не допускається** до складання екзамену (заліку), якщо кількість балів, одержаних за змістові модулі (поточний контроль) упродовж семестру разом з максимально можливою кількістю балів, набраних на екзамені (заліку), в сумі не

перевищуватиме **49** балів. Семестровий контроль у формі **заліку** – підсумкова кількість балів з дисципліни (*максимум 100 балів*) визначається з урахуванням балів отриманих під час заліку (максимальний бал – 40) та балів, отриманих за змістовні модулі (загальна сума балів, яку набрав аспірант за семестр). У відомості обліку успішності з навчальної дисципліни проставляються зведені дані за 100-бальною шкалою, за національною шкалою („*зараховано*”, „*не зараховано*”) та за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).

Семестровий контроль у формі **екзамену** – підсумкова кількість балів з дисципліни (*максимум 100 балів*) визначається з урахуванням балів, отриманих під час екзамену (максимальний бал – 40) , та балів – за змістові модулі (загальна сума балів, яку набрав аспірант за семестр). У відомості обліку успішності з навчальної дисципліни проставляються зведені дані за 100-бальною шкалою, за національною шкалою («*відмінно*», «*добре*», «*задовільно*», «*незадовільно*») та за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).

Таблиця відповідності шкали оцінювання

<i>Оцінка за 100-бальною шкалою Інституту</i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>	<i>Оцінка за шкалою ЄКТС</i>	Пояснення
90 – 100	ВІДМІННО	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок). <i>Аспірант повністю оволодів програмою навчальної дисципліни, вільно оперує категоріальним апаратом; дає послідовні, чіткі та логічно побудовані відповіді на основні та додаткові питання; демонструє обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; аргументовано використовує їх, уміє застосовувати матеріал для винесення власних суджень.</i>
82 – 89	добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками). <i>Аспірант достатньо повно оволодів програмою навчальної дисципліни, проте у відповідях допускає несуттєві неточності; з незначними помилками демонструє розуміння основоположних теорій і фактів та вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між ними; вільно оперує понятійним апаратом з несуттєвими неточностями.</i>
75 – 81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок). <i>Аспірант в цілому оволодів програмою навчальної дисципліни, проте при викладенні деяких питань (усно чи письмово) не вистачає достатньої глибини аргументації при оцінці наукових фактів, процесів, явищ, подій; оперує понятійним апаратом, допускаючи окремі неточності.</i>
67 – 74	задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків). <i>Аспірант не в повному обсязі оволодів програмою навчальної дисципліни; матеріал викладає без глибокого осмислення, аналізу, порівняння та узагальнення. Фрагментарно, поверхнево (без аргументації та обґрунтування) викладає матеріал при усних або письмових відповідях.</i>
60 – 66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям). <i>Аспірант показує мінімально достатній рівень знань з дисципліни. У відповідях (усних чи письмових) допускає суттєві помилки та не може критично оцінити наукові факти, явища, події.</i>
35 – 59	незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання). <i>Аспірант не володіє програмою навчальної дисципліни; дає неправильну або поверхневу відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і незрозуміння поставленого завдання.</i>
1 – 34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом). <i>Аспірант показує неприйнятний рівень володіння програмою</i>

			<i>навчальної дисципліни.</i>
--	--	--	-------------------------------

Екзамен і залік вважається не зданими, якщо сумарна кількість балів з дисципліни менша за **60 балів**.

9. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій, семінарів та самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин			
		лекції	семінарські заняття	самостійна робота	всього
Змістовий модуль 1. Загальні теоретико-правові засади уніфікації норм міжнародного приватного права					
1.1	Загальні питання уніфікації норм міжнародного приватного права	2	2	7	11
1.2	Інституційні засади уніфікації норм міжнародного приватного права	2	2	7	11
Всього:		4	4	14	22
Змістовий модуль 2. Особливості уніфікації норм міжнародного приватного права на універсальному рівні					
2.1	Уніфікація норм міжнародного приватного права в рамках ООН	2	2	7	11
2.2	Гаазька конференція як основна міжнародна інституція з уніфікації норм міжнародного приватного права	2	2	7	11
2.3	Уніфікація норм міжнародного приватного права в рамках Міжнародного (Римського) інституту з уніфікації приватного права (УНІДРУА)	2	2	7	11
Всього:		6	6	21	33
Змістовий модуль 3. Уніфікація норм міжнародного приватного права на регіональному та двосторонньому рівнях					
3.1	Особливості уніфікації правового регулювання приватних відносин з іноземним елементом в рамках Європейського Союзу (ЄС)	2	2	8	12
3.2	Внесок Ради Європи в уніфікацію норм міжнародного приватного права	2	2	8	12
3.3	Міжнародне двостороннє та багатостороннє співробітництво держав в сфері надання правової допомоги	2	-	9	11
Всього:		4	6	25	35
ВСЬОГО:		16	14	60	90

ПЛАН ЛЕКЦІЙ, СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ, ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ УНІФІКАЦІЇ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА

Тема 1.1. Загальні питання уніфікації норм міжнародного приватного права.

Лекція (2 год.).

1. Співставлення історичних та сучасних передумов здійснення уніфікації норм міжнародного приватного права.
2. Проблеми визначення поняття «уніфікація норм міжнародного приватного права».
3. Цілі та напрямки уніфікації норм міжнародного приватного права.
4. Основні положення права міжнародних договорів та уніфікація норм міжнародного приватного права.
5. Методи, способи, форми та інструменти уніфікації норм міжнародного приватного права.
6. *Lex mercatoria* як особлива система норм, покликана регулювати торгові відносини з іноземним елементом: поняття, методи та джерела. Уніфікація норм міжнародного приватного права в рамках міжнародних неурядових організацій, науково-дослідних установ та бізнес-осередків як альтернатива міждержавному співробітництву держав в цій сфері.

Завдання для самостійної роботи (7 год.).

1. Уніфікація норм міжнародного приватного права: поняття, цілі та напрямки здійснення. Методи, способи, форми та інструменти уніфікації норм міжнародного приватного права.
2. Кодифікація, гармонізація та апроксимація в міжнародному приватному праві.
3. Класифікація міжнародних договорів, що регулюють питання міжнародного приватного права. Проблеми застосування міжнародних договорів у регулюванні приватних відносин з іноземним елементом.
4. Проблеми застосування (міжнародного) торгового звичаю у регулюванні приватних відносин з іноземним елементом. Методи, способи, форми та інструменти уніфікації норм міжнародного приватного права в рамках Міжнародної торгової палати
5. Правова природа та юридична сила типових законів, що розробляються сучасними міжнародними організаціями з різних питань міжнародного приватного права.
6. Джерела *lex mercatoria*, як форми уніфікації норм міжнародного приватного права.
7. Принципи та правила транснаціонального комерційного права (*TransLex-Principles*), як новий спосіб уніфікації норм, що регулюють відносини в сфері транснаціональної торгівлі.
8. Проблеми застосування інших джерел *soft law* і *lex mercatoria* у регулюванні приватних відносин з іноземним елементом.

Тема 1.2. Інституційні засади уніфікації норм міжнародного приватного права

Завдання для самостійної роботи (4 год.).

1. Значення права міжнародних організацій в сфері налагодження процедури уніфікації норм міжнародного приватного права.
1. Класифікація сучасних міжнародних організацій, що функціонують в сфері уніфікації норм міжнародного приватного права.

2. Роль міжнародних неурядових організацій у сфері уніфікації норм міжнародного приватного права.

3. Значення міжнародного права зовнішніх зносин в організації багатостороннього та двостороннього співробітництва держав в сфері уніфікації норм міжнародного приватного права.

4. Багатостороннє та двостороннє міждержавне співробітництво, як спосіб організації процедури уніфікації норм міжнародного приватного права.

Контрольні запитання до змістового модуля 1.

1. Історичні та сучасні передумови здійснення уніфікації норм міжнародного приватного права: порівняльний аналіз.

2. Поняття «уніфікація норм міжнародного приватного права» та теоретичні проблеми його визначення.

3. Цілі та напрямки уніфікації норм міжнародного приватного права.

4. Методи, способи, форми та інструменти уніфікації норм міжнародного приватного права.

5. Кодифікація, гармонізація та апроксимація в міжнародному приватному праві.

6. Класифікація міжнародних договорів, що регулюють питання міжнародного приватного права.

7. Проблеми застосування (міжнародного) торгового звичаю у регулюванні приватних відносин з іноземним елементом.

8. Правова природа та юридична сила типових законів, що розробляються сучасними міжнародними організаціями з різних питань міжнародного приватного права.

9. Джерела *lex mercatoria*, як форми уніфікації норм міжнародного приватного права.

10. Класифікація сучасних міжнародних організацій, що функціонують в сфері уніфікації норм міжнародного приватного права.

11. Багатостороннє та двостороннє міждержавне співробітництво, як спосіб організації процедури уніфікації норм міжнародного приватного права.

12. Значення права міжнародних організацій в сфері організації процедури уніфікації норм міжнародного приватного права.

13. Основні положення права міжнародних договорів та уніфікація норм міжнародного приватного права.

14. Значення міжнародного права зовнішніх зносин в організації багатостороннього та двостороннього співробітництва держав в сфері уніфікації норм міжнародного приватного права.

МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ УНІФІКАЦІЇ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА НА УНІВЕРСАЛЬНОМУ РІВНІ

Тема 2.1. Уніфікація норм міжнародного приватного права в рамках ООН

Лекція (2 год.).

1. Внесок Комісії ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ) в сферу уніфікації норм міжнародного приватного права та напрямки подальшого розвитку її діяльності в цій сфері.

2. Роль Конференції ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД) в сфері уніфікації міжнародно-правового регулювання приватних відносин, ускладнених іноземним елементом.

3. Роль спеціалізованих установ ООН в сфері уніфікації норм міжнародного приватного права.

Семінарське заняття (2 год.).

1. Основні методи, способи, форми та інструменти, що використовуються ЮНСІТРАЛ в сфері уніфікації норм міжнародного приватного права. Юридичний аналіз їх ефективності.

2. Основні напрямки роботи Конференції ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД) та її роль в уніфікацію правового регулювання торгових відносин.

3). Роль спеціалізованих установ ООН в сфері уніфікації норм міжнародного приватного права.

Завдання для самостійної роботи (6 год.).

1. Здобутки та недоліки роботи ЮНСІТРАЛ в сфері уніфікації правового регулювання приватних відносин з іноземним елементом та інших дотичних з ними сфер суспільних відносин, а саме:

- а) міжнародної купівлі-продажу товарів та електронної торгівлі;
- б) міжнародних перевезень вантажів;
- в) міжнародних платежів;
- г) міжнародного комерційного арбітражу та медіації, як способу розв'язання комерційних спорів;
- в). забезпечувальних інтересів;
- г). державних закупівель та публічно-приватного партнерства;
- д). державного регулювання діяльності мікро-, малих та середніх підприємств;
- ж). неплатоспроможності.

2). Типовий закон як один з основних інструментів уніфікації норм міжнародного приватного права в рамках ЮНСІТРАЛ.

3). Роль Міжнародної організації праці (МОП) в сфері уніфікації правового регулювання трудових відносин, ускладнених іноземним елементом.

4). Роль Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) в сфері уніфікації норм міжнародного права інтелектуальної власності.

5). Роль Міжнародної морської організації (ІМО) в сфері уніфікації правового регулювання міжнародного торговельного мореплавства.

6). Сучасна роль Міжнародної організації цивільної авіації (ІСАО) у формуванні правового регулювання міжнародних авіаційних перевезень.

Тема 2.2. Гаазька конференція як основна міжнародна інституція з уніфікації норм міжнародного приватного права

Лекція (4 год.).

1. Прогресивна уніфікація норм міжнародного приватного права як основна мета діяльності Гаазької конференції.

2. Особливості структури Гаазької конференції з міжнародного приватного права.

3. Методи, способи, форми та інструменти уніфікації норм міжнародного приватного права в рамках Гаазької конференції. Акти м'якого права (Принципи), як новий інструмент уніфікації норм цією міжнародною організацією.

4. Оцінка ефективності роботи Гаазької конференції в сфері уніфікації правового регулювання статусу фізичних та юридичних осіб, договірних та недоговірних зобов'язань, трастів, цінних паперів, спадкових відносин, ускладнених іноземним елементом.

Семінарське заняття (2 год.).

1. Уніфікація норм міжнародного цивільного процесуального права, як провідний напрямок роботи Гаазької конференції. Аналіз практики застосування Гаазьких конвенцій з цивільно-процесуальних питань в Україні.

2. Внесок Гаазької конференції в уніфікацію норм міжнародного сімейного права. Аналіз практики застосування в Україні «дитячих» Гаазьких конвенцій.

3. Юридичний аналіз положень Гаазької конвенції про захист дітей та співробітництво в галузі міждержавного усиновлення 1993 р.: за та проти щодо приєднання до неї України.

Завдання для самостійної роботи (5 год.).

1. Історичні передумови створення Гаазької конференції з міжнародного приватного права.

2. Методи та напрямки роботи, здобутки та недоліки перших Гаазьких дипломатичних конференцій з міжнародного приватного права.

3. Сучасні напрямки роботи Гаазької конференції в сфері запровадження процедури проставляння апостиллю на офіційних документах, що мають бути пред'явлені за кордоном.

4. Причини неефективності роботи Гаазької конференції в сфері уніфікації правового регулювання:

- колізійних питань правового регулювання статусу фізичних та юридичних осіб;
- колізійних питань трастів та цінних паперів;
- договірних та недоговірних зобов'язань з іноземним елементом;
- спадкових відносин, ускладнених іноземним елементом.

Тема 2.3. Уніфікація норм міжнародного приватного права в рамках Міжнародного (Римського) інституту з уніфікації приватного права (УНІДРУА)

Лекція (2 год.)

1. Цілі та основні напрямки роботи УНІДРУА.

2. Методи, способи, форми та інструменти уніфікації норм приватного права в рамках УНІДРУА.

3. Оцінка ефективності роботи УНІДРУА в сфері уніфікації норм приватного права.

Семінарське заняття (2 год.).

1. Принципи міжнародних комерційних договорів (Принципи УНІДРУА): юридична природа, зміст, правила застосування та проблеми реалізації на практиці.

2. Юридичний аналіз Конвенції УНІДРУА про міжнародний факторинг 1988 р. та практики її застосування в Україні.

3. Юридичний аналіз Конвенції УНІДРУА про міжнародний фінансовий лізинг 1988 р. та практики її застосування в Україні.

4. Юридичний аналіз Конвенції УНІДРУА про міжнародні гарантії стосовно рухомого обладнання 2001 р. та практики її застосування в Україні.

Завдання для самостійної роботи (4 год.).

1. Історичні передумови створення Міжнародного інституту з уніфікації приватного права (УНІДРУА).

2. Порівняльний аналіз цілей, методів та результатів діяльності УНІДРУА та Гаазької конференції з міжнародного приватного права.

3. Юридичний аналіз напрямків подальшого співробітництва України та УНІДРУА в сфері уніфікації норм приватного права.

Контрольні запитання до змістового модуля 2

1. Основні методи, способи, форми та інструменти, що використовуються ЮНСІТРАЛ в сфері уніфікації норм міжнародного приватного права.

2. Типовий закон як один з основних інструментів уніфікації норм міжнародного приватного права в рамках ЮНСІТРАЛ.
3. Роль Конференції ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД) в сфері уніфікації міжнародно-правового регулювання приватних відносин, ускладнених іноземним елементом.
4. Роль Міжнародної організації праці (МОП) в сфері уніфікації правового регулювання трудових відносин, ускладнених іноземним елементом.
5. Роль Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) в сфері уніфікації норм міжнародного права інтелектуальної власності.
6. Роль Міжнародної морської організації (ІМО) в сфері уніфікації правового регулювання міжнародного торговельного мореплавства.
7. Роль Міжнародної організації цивільної авіації (ІСАО) у формуванні правового регулювання міжнародних авіаційних перевезень.
8. Прогресивна уніфікація норм міжнародного приватного права як основна мета діяльності Гаазької конференції.
9. Особливості структури Гаазької конференції з міжнародного приватного права.
10. Методи, способи, форми та інструменти уніфікації норм міжнародного приватного права в рамках Гаазької конференції.
11. Акти м'якого права (Принципи), як новий для Гаазької конференції інструмент уніфікації норм міжнародного приватного права.
12. Уніфікація норм міжнародного цивільного процесуального права, як провідний напрямок роботи Гаазької конференції.
13. Внесок Гаазької конференції в уніфікацію норм міжнародного сімейного права.
14. Сучасні напрямки роботи Гаазької конференції в сфері запровадження процедури проставлення апостилю на офіційних документах, що мають бути пред'явлені за кордоном.
15. Юридичний аналіз цілей та основних напрямків роботи УНІДРУА.
16. Методи, способи, форми та інструменти уніфікації норм приватного права в рамках УНІДРУА.
17. Принципи міжнародних комерційних договорів (Принципи УНІДРУА): юридична природа, зміст, правила застосування та проблеми реалізації на практиці.
18. Юридичний аналіз Конвенції УНІДРУА про міжнародний факторинг 1988 р. та практики її застосування в Україні.
19. Юридичний аналіз Конвенції УНІДРУА про міжнародний фінансовий лізинг 1988 р. та практики її застосування в Україні.
20. Юридичний аналіз Конвенції УНІДРУА про міжнародні гарантії стосовно рухомого обладнання 2001 р. та практики її застосування в Україні.

МОДУЛЬ 3. УНІФІКАЦІЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА НА РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА ДВОСТОРОННЬОМУ РІВНЯХ

Тема 3.1. Особливості уніфікації правового регулювання приватних відносин з іноземним елементом в рамках Європейського Союзу (ЄС)

Завдання для самостійної роботи (6 год.).

1. Методи, способи, форми та інструменти, що використовуються в рамках ЄС з метою уніфікації правового регулювання приватних відносин, в тому числі тих, що ускладнені іноземним елементом.
2. Основні напрямки діяльності органів ЄС в сфері уніфікації колізійно-правового регулювання приватних відносин, ускладнених іноземним елементом.
3. Особливості уніфікації правового регулювання колізійних питань договірних зобов'язань з іноземним елементом в рамках ЄС.

4. Особливості уніфікації правового регулювання колізійних питань недоговірних зобов'язань з іноземним елементом в рамках ЄС.

5. Особливості уніфікації правового регулювання питань міжнародного цивільного процесу в рамках ЄС.

6. Проблеми застосування актів ЄС з питань міжнародного приватного та міжнародного цивільно-процесуального права в державах-членах Союзу.

Тема 3.2. Внесок Ради Європи в уніфікацію норм міжнародного приватного права

Лекція (2 год.).

1). Методи, способи, форми та інструменти, що використовуються в рамках Ради Європи з метою уніфікації правового регулювання приватних відносин, в тому числі тих, що ускладнені іноземним елементом.

2). Напрямки уніфікації правового регулювання приватних відносин, ускладнених іноземним елементом в рамках Ради Європи.

3). Діяльність Ради Європи в сфері уніфікації правового регулювання питань усиновлення.

4). Діяльність Ради Європи в сфері подолання колізії законів, що виникають в сфері спадкових відносин.

5). Діяльність Ради Європи по забезпеченню реалізації права на доступ до правосуддя, зокрема шляхом налагодження міждержавного співробітництва з питань обміну інформацією про зміст іноземного законодавства.

6). Міжнародно-правове регулювання питань імунітету держав в рамках Ради Європи та практика ЄСПЛ в цій сфері.

Завдання для самостійної роботи (6 год.).

1. Діяльність Ради Європи по скороченню випадків безгромадянства та множинного громадянства, а також врегулювання окремих проблем правового статусу біженців.

2. Діяльність Ради Європи по врегулюванню деяких міжнародних аспектів банкрутства та подолання колізійних проблем визначення правового статусу іноземних юридичних осіб.

3. «Єдиний закон» як форма уніфікації правового регулювання статусу та діяльності арбітражів, що мають розглядати приватно-правові спори.

Тема 3.3 Міжнародне двостороннє та багатостороннє співробітництво держав в сфері надання правової допомоги

Завдання для самостійної роботи (6 год.).

1. Міжнародні договори про правову допомогу: поняття та цілі їх укладення.

2. Поняття та обсяг правової допомоги, що надається національними органами юстиції на підставі міжнародних договорів про правову допомогу.

3. Особливості регулювання приватних відносин, ускладнених іноземним елементом колізійними нормами міжнародних договорів про правову допомогу.

4. Співробітництво органів юстиції в сфері надання правової допомоги з питань міжнародного цивільного процесу.

5. Міжнародні механізми співробітництва органів юстиції в сфері надання правової допомоги з питань міжнародного цивільного процесу.

6. Сучасні механізми співробітництва органів юстиції в сфері надання правової допомоги: здобутки та проблеми.

Контрольні запитання до змістового модуля 3.

1. Методи, способи, форми та інструменти, що використовуються в рамках ЄС з метою уніфікації правового регулювання приватних відносин, в тому числі тих, що ускладнені іноземним елементом.
2. Основні напрямки діяльності органів ЄС в сфері уніфікації колізійно-правового регулювання приватних відносин, ускладнених іноземним елементом.
3. Особливості уніфікації правового регулювання колізійних питань договірних зобов'язань з іноземним елементом в рамках ЄС.
4. Особливості уніфікації правового регулювання колізійних питань недоговірних зобов'язань з іноземним елементом в рамках ЄС.
5. Особливості уніфікації правового регулювання питань міжнародного цивільного процесу в рамках ЄС.
6. Методи, способи, форми та інструменти, що використовуються в рамках Ради Європи з метою уніфікації правового регулювання приватних відносин, в тому числі тих, що ускладнені іноземним елементом.
7. Напрямки уніфікації правового регулювання приватних відносин, ускладнених іноземним елементом в рамках Ради Європи.
8. Діяльність Ради Європи в сфері уніфікації правового регулювання питань усиновлення.
9. Діяльність Ради Європи в сфері подолання колізії законів, що виникають в сфері спадкових відносин.
10. Діяльність Ради Європи по забезпеченню реалізації права на доступ до правосуддя, зокрема шляхом налагодження міждержавного співробітництва з питань обміну інформацією про зміст іноземного законодавства.
11. Міжнародно-правове регулювання питань імунітету держав в рамках Ради Європи та практика ЄСПЛ в цій сфері.
12. Міжнародні договори про правову допомогу: поняття та цілі їх укладення.
13. Поняття та обсяг правової допомоги, що надається національними органами юстиції на підставі міжнародних договорів про правову допомогу.
14. Особливості регулювання приватних відносин, ускладнених іноземним елементом, колізійними нормами міжнародних договорів про правову допомогу.
15. Співробітництво органів юстиції в сфері надання правової допомоги з питань міжнародного цивільного процесу (на підставі міжнародних договорів про правову допомогу).

Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Діковська І. А. Міжнародне спадкування у ЄС та Україні: напрями адаптації права України до права ЄС. Монографія. К.: Алерта, 2020. 303 с.
2. Діковська І. А. Міжнародні комерційні контракти: колізійне та матеріально-правове регулювання: Навчальний посібник. К.: Алерта, 2016. 322 с.
3. Європейське право: право Європейського союзу : підручник : у трьох кн. / за заг. ред. В. І. Муравйова. – К.: Ін Юре, 2015-
4. Калакура В. Міжнародне сімейне право: принципи та особливості колізійного і уніфікаційного регулювання : Монографія. К.: Алерта, 2017. 434 с.
5. Кармаза О. О. Міжнародне спадкове право. Науково-практичний посібник. К., 2007. 328 с.
6. Кисіль В. І. Міжнародне приватне право: питання кодифікації. К. : Україна, 2000. 429 с.; 2-ге вид.: К. : Україна, 2005. 480 с.
7. Корецький В. М. Уніформизм в праві. / *Корецький В. М. Избранные труды*: в 2. кн. // Редкол.: В.Н. Денисов (гл. ред.) и др. Киев: Наук. думка, 1989. Кн. 1. С.89-103.
8. Лукашук И.И. Современное право международных договоров. Т. 1. Заключение международных договоров. М.: Волтерс Клувер, 2004. 658 с.
9. Лукашук И.И. Современное право международных договоров. Т. 2. Действие международных договоров. М.: Волтерс Клувер, 2006. 482 с.
10. Мережко А. А. Lex mercatoria: теория и принципы транснационального торгового права. К. : Таксон, 1999. 415 с.
11. Мережко О.О. Проблеми теорії міжнародного публічного та приватного права. К., 2010. 320 с.
12. Мережко А. А. Транснациональное торговое право (lex mercatoria). К. : Таксон, 2002. 464 с.
13. Мережко О.О. Право міжнародних договорів: сучасні проблеми теорії та практики. К.: Таксон, 2002. 344 с.
14. Міжнародне приватне право: підручник / [Є. М. Білоусов, І. М. Жуков, В. В. Комаров, І. В. Яковюк та ін.] ; за заг. ред. Є. М. Білоусова, І. В. Яковюка. Х., 2020. 408 с.
15. Міжнародне приватне право. Загальна частина: підручник / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. – К.: Алерта, 2012. – 376 с.
16. Міжнародне приватне право. Особлива частина: підручник / за ред. Довгерта А. С., Кисіля В. І. – К.: Алерта, 2013. – 400 с.
17. Попко В. В. Уніфікація норм міжнародного приватного права в рамках Гаазької конференції: монографія. К., 2007. 358 с.
18. Репецький В.М. Дипломатичне та консульське право. Підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2006. 372 с.
19. Руденко О. В. Уніфікація міжнародного приватного права в ЄС. Монографія. Чернівці: Рута, 2007. 247 с.
20. Хачатурян А. Г. Унификация коллизионных норм в международном частном праве. К.: Наукова думка, 1993. 126 с.
21. Черняк Ю. В. Уніфікація норм міжнародного цивільного процесу з розгляду сімейних спорів. Монографія. К.: Алтера, 2018. 387 с.

Додаткові:

1. Андрієнко В. В. Конвенція УНІДРУА про міжнародний факторинг як міжнародно-правова основа функціонування транскордонних договорів форфейтингу. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 3. С. 228-232.
2. Варшоломідзе Л. Г. Уніфікація норм міжнародного права в рамках УНІДРУА: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03. Київський ун-т ім. Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин. К., 1998. 16 с.

3. Виговський О. І. Уніфікація матеріально-правового регулювання міжнародного обігу цінних паперів. *Нариси з міжнародного приватного права*. Вип. 3. / за ред. А. С. Довгєрта, О. М. Бірюкова. К.: Алерта, 2014. 324 с.
4. Венецька М. В. Втілення принципів європейського договірнього права в українському цивільному законодавстві. *Правова держава*. 2017. Вип. 28. С. 226-234.
5. Галущенко Г. В. Вплив уніфікації міжнародного приватного права на застосування іноземного права. *Бюлетень міністерства юстиції України*. 2015. № 1. С. 130-136. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bmju_2015_1_19.
6. Грамацький Е. М. Напрями уніфікації та гармонізації міжнародного приватного права в контексті євроінтеграційних процесів. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. №10. С.107-109.
7. Гребенюк М. С. Правовий статус Конференції ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД) та її еволюція: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.11. К., 2010. 20 с.
8. Денисов В. Н., Гребенюк М. С. Правосуб'єктність ЮНКТАД. *Часопис Київського університету права*. 2006. № 4. С. 149-154.
9. Діковська І. А. Методи уніфікації норм, що регулюють міжнародні приватні договірні зобов'язання. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Юриспруденція. 2013. № 6-2. Том. 2. С. 144-146.
10. Довгєрт А. С. Адаптація приватно-правової системи України до права ЄС. Матеріали міжнародної науково-методичної конференції «Сучасні проблеми адаптації цивільного законодавства до стандартів ЄС». Хмельницький, Львів. 2005.
11. Ємець І. О. Міжнародні договори України про правову допомогу: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.; Харків, 2001. 20 с.
12. Зубарева А. Особливості застосування договорів про правову допомогу. *Міжнародне право у світі динамічних змін: контури майбутнього міжнародного правопорядку*. Колективна монографія. Львів-Дрогобич, 2021. С. 106-129.
13. Кисіль В. І. Механізми колізійного регулювання в сучасному міжнародному приватному праві: автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.03; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2001. 39 с.
14. Кисіль В. Новітні тенденції кодифікації міжнародного приватного права у Великобританії. *Право України*. 2001. № 7. С. 109 - 113.
15. Кисіль В.І. Особливості кодифікації міжнародного приватного права в країнах германської правової сім'ї. *Міжнародне приватне право. Актуальні проблеми*. К., 2001.
16. Кисіль В., Приходько М. Міжнародно-правова уніфікація в регулюванні основних питань міжнародного комерційного арбітражу. *Збірник рішень та арбітражної практики Вищого арбітражного суду України*. 1995. № 2. С.218-225.
17. Кисіль В. І. Форми кодифікації міжнародного приватного права: історія, сучасність, перспективи. *Держава і право*. 2001. Вип. 9. С. 412 -421.
18. Комарук І. А. Особливості уніфікації міжнародного приватного права Гаазькою конференцією в сучасних умовах : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2014. 21 с.
19. Мануїлова К. В. Міжнародна уніфікація норм про цивільну відповідальність за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Міжнародний гуманітарний університет. О., 2013. 22 с.
20. Очерки международного частного права / Под ред. проф. А. Довгєрта. Х., 2007. 816 с.
21. Перепелинська О. Уніфікація міжнародного приватного права у Латинській Америці. *Юридичний журнал*. 2005. №8(38). С. 27-30.
22. Попко В. В. Теоретичні питання уніфікації колізійних норм в рамках Гаазької конференції з міжнародного приватного права. *Часопис Київського університету права*. 2006. №1. С. 169-173.

23. Прокоф'єва О.К. Уніфікація правового регулювання умов зовнішньоекономічних контрактів у міжнародному приватному праві: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03. Харків, 2000. 20 с.

24. Проценко І. М. Віденська конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980. *Енциклопедія міжнародного права: У 3 т. / редкол.: Ю.С. Шемшученко, В.Н. Денисов (співголови) та ін.; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Т. 1. А-Д. К.: Академперіодика, 2014. С. 433-434.*

25. Проценко І. М. Деякі історичні аспекти уніфікації міжнародного приватного права в рамках Гаазької конференції з міжнародного приватного права. *«Наукові читання, присвячені пам'яті В.М. Корецького: Збірник наукових праць»*. Київський ун-т права НАН України; [редкол.: Шемшученко Ю.С., Бошицький Ю.Л., Чернецька О.В. та ін.]. К., 2011. С. 93-96.

26. Проценко І. М. Договір про правову допомогу. *Енциклопедія міжнародного права: У 3 т. / редкол.: Ю.С. Шемшученко, В.Н. Денисов (співголови) та ін.; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Т. 1. А-Д. К.: Академперіодика, 2014. С. 855-856.*

27. Проценко І. М. Гаазька конференція з міжнародного приватного права. *Великий енциклопедичний юридичний словник / За ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. 2-ге вид. переробл. і доповн. К., 2012. С. 129.*

28. Проценко І. М. Гаазька конференція з міжнародного приватного права. *Енциклопедія міжнародного права: У 3 т. / редкол.: Ю.С. Шемшученко, В.Н. Денисов (співголови) та ін.; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Т. 1. А-Д. К.: Академперіодика, 2014. С. 588-591.*

29. Проценко І. М. Гаазька конференція з міжнародного приватного права. *Право міжнародних організацій і Україна: у схемах та таблицях: Навчальний посібник / за заг. ред. Бошицького Ю. Л., Дей М.О. К., 2014. С. 173-175.*

30. Проценко І. Н. Гаагская конференция по международному частому праву: от истоков создания к современности. *Международное право как основа современного миропорядка. Liber Amicorum к 75-летию проф. В. Н. Денисова: моногр. / авт. кол.; под ред. А. Я. Мельника, С. А. Мельник, Т. Р. Короткого. Киев; Одесса: Феникс, 2012. С. 817-839.*

31. Проценко І. М. Гаазькі конвенції з міжнародного приватного права. *Енциклопедія міжнародного права: У 3 т. / редкол.: Ю.С. Шемшученко, В.Н. Денисов (співголови) та ін.; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Т. 1. А-Д. К.: Академперіодика, 2014. С. 595-598.*

32. Проценко І. М. Європейська конвенція про інформацію щодо іноземного законодавства 1968. *Енциклопедія міжнародного права: У 3 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко, В. Н. Денисов (співголови) та ін.; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Т. 2. Е-Л. К.: Академперіодика, 2017. С. 135-136.*

33. Проценко І. М. Основні етапи створення Гаазької конференції з міжнародного приватного права. *Правова держава. Випуск 22. К., 2011. С. 527-533.*

34. Проценко І. М. Право дитини бути заслуханою в суді (на прикладі застосування в Україні Гаазької конвенції 1980 р.). *Правова держава. Вип. 31. К., 2020. С. 426-434.*

35. Проценко І. М. Принципи вибору права в міжнародних комерційних договорах як новий спосіб уніфікації у сфері міжнародного приватного права. *Правова держава. Щорічник наукових праць. Вип. 29. К., 2018. С. 306-313.*

36. Проценко І. М. Комісія ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ). *Енциклопедія міжнародного права: У 3 т. / редкол.: Ю.С. Шемшученко, В.Н. Денисов (співголови) та ін.; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Т. 2. Е-Л. К.: Академперіодика, 2014. С. 773-776.*

37. Проценко І. М. Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД). *Енциклопедія міжнародного права: У 3 т. / редкол.: Ю.С. Шемшученко, В.Н. Денисов*

(співголови) та ін.; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Т. 2. Е-Л. К.: Академперіодика, 2014. С. 637-639.

39. Руденко О. В. Поняття та класифікація уніфікації норм міжнародного приватного права. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2002. Вип.154. С. 66-69.

40. Смітюх А. В. Принципи міжнародних комерційних договорів УНІДРУА та *lex mercatoria* в контексті міжнародного приватного права : автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03. Одеська національна юридична академія. О., 2004. 19 с.

41. Теуш С. К. Приватноправові конвенції Ради Європи. автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03. Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2003.

42. Трощенко І. О. Роль регламенту «Рим II» в уніфікації міжнародного приватного права в ЄС. *Держава і право. Юридичні і політичні науки* : зб. наук. праць. Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2011. Вип. 53. С. 572 - 576.

43. Фединяк Г. С. Уніфікація норм як спосіб досягнення гармонізації у міжнародному приватному праві. *Проблеми гармонізації законодавства України з міжнародним правом* : матеріали науково-практичної конференції. К., 1998. С. 334-337;

44. Ханик-Посполітак Р. Ю. Уніфікація цивільного процесуального права в Європейському Союзі. *Наукові записки НаУКМА*. 2005. Том 38: Юридичні науки. С. 70-73;

45. Чевичалова Ж. В. Уніфікація колізійних норм у праві Європейського Союзу. *Теорія і практика правознавства* : електр. наук. фак. вид. Нац. ун-ту «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». 2013. Вип. 2. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/6062>

Міжнародно-правові акти:

1. Convention Abolishing the Requirement of Legalisation for Foreign Public Documents 1961. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=41>

2. Convention on Choice of Court Agreements 2005. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=98>

3. Convention on civil procedure 1954. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=33>

4. Convention on International Interests in Mobile Equipment 2001. URL: <https://www.unidroit.org/instruments/security-interests/cape-town-convention/>

5. Convention on Jurisdiction, Applicable Law, Recognition, Enforcement and Co-operation in Respect of Parental Responsibility and Measures for the Protection of Children 1996. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=70>

6. Convention on Protection of Children and Co-operation in Respect of Intercountry Adoption 1993. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=69>

7. Convention on the Civil Aspects of International Child Abduction 1980. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/specialised-sections/child-abduction>

8. Convention on the Conflicts of Laws Relating to the Form of Testamentary Dispositions 1961. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/specialised-sections/form-of-wills>

9. Convention on the Establishment of a Scheme of Registration of Wills 1972. URL: <https://rm.coe.int/16800730d1>

10. Convention on the Law Applicable to Traffic Accidents 1971. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=81>

11. Convention on the Limitation Period in the International Sale of Goods 1974. URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/limit_conv_e_ebook.pdf

12. Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards 1958. URL: <https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/new-york-convention-e.pdf>
13. Convention on the Recognition and Enforcement of Decisions Relating to Maintenance Obligations 1973. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=85>
14. Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Judgments in Civil or Commercial Matters 2019. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=137>
15. Convention on the Service Abroad of Judicial and Extrajudicial Documents in Civil or Commercial Matters 1965. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/specialised-sections/service>
16. Convention on the Taking of Evidence Abroad in Civil or Commercial Matters 1970. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/specialised-sections/evidence>
17. Convention Providing a Uniform Law on the Form of an International Will 1973. URL: <https://www.unidroit.org/instruments/international-will/>
18. Council Regulation (EC) No 2201/2003 of 27 November 2003 concerning jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in matrimonial matters and the matters of parental responsibility, repealing Regulation (EC) No 1347/2000. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32003R2201>
19. Council Regulation (EC) No 4/2009 of 18 December 2008 on jurisdiction, applicable law, recognition and enforcement of decisions and cooperation in matters relating to maintenance obligations. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32009R0004>
20. European Convention on Information on Foreign Law 1968. URL: <https://rm.coe.int/1680072314>
21. European Convention on State Immunity 1972. URL: <https://rm.coe.int/16800730b1>
22. European Convention on the Adoption of Children (Revised) 2008. URL: <https://rm.coe.int/1680084823>
23. European Convention providing a Uniform Law on Arbitration 1966. URL: <https://rm.coe.int/168006ff5e>
24. Principles on Choice of Law in International Commercial Contracts 2015. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=135>
25. Regulation (EC) No 1259/2010 of the European Parliament and of the Council of 20 December 2010 implementing enhanced cooperation in the area of the law applicable to divorce and legal separation. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX%3A32010R1259>
26. Regulation (EU) No 1215/2012 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2012 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32012R1215>
27. Regulation (EC) No 593/2008 of the European Parliament and of the Council of 17 June 2008 on the law applicable to contractual obligations (Rome I). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32008R0593>
28. Regulation (EC) No 864/2007 of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 on the law applicable to non-contractual obligations (Rome II). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2007/864/oj>
29. Statute of the Hague Conference on Private International Law 1955. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=29>
30. Statute of UNIDROIT 1940. URL: <https://www.unidroit.org/english/presentation/statute.pdf>

31. The TransLex-Principles. URL: [https://www.trans-lex.org/principles-of-transnational-law-\(lex-mercatoria\)](https://www.trans-lex.org/principles-of-transnational-law-(lex-mercatoria))
32. UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce 1996, with additional article 5 bis as adopted in 1998. URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/19-04970_ebook.pdf
33. UNCITRAL Model Law on Cross-Border Insolvency 1997. URL: <https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/1997-model-law-insol-2013-guide-enactment-e.pdf>
34. UNCITRAL Model Law on Electronic Signatures 2001. URL: <https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/ml-elecsig-e.pdf>
35. UNCITRAL Model Law on Electronic Transferable Records 2017. URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/mletr_ebook_e.pdf
36. UNCITRAL Model Law on Enterprise Group Insolvency with Guide to Enactment 2019. URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/19-11346_mloegi.pdf
37. UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration (1985), with amendments as adopted in 2006. URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/19-09955_e_ebook.pdf
38. UNCITRAL Model Law on International Credit Transfers 1992. URL: <https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/ml-creditrans.pdf>
39. UNCITRAL Model Law on Recognition and Enforcement of Insolvency-Related Judgments 2018. URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/ml_recognition_gte_e.pdf
40. UNCITRAL Model Law on Secured Transactions 2016. URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/19-08779_e_ebook.pdf
41. UNIDROIT Convention on International Factoring 1988. URL: <https://www.unidroit.org/instruments/factoring/>
42. UNIDROIT Convention on International Financial Leasing 1988. URL: <https://www.unidroit.org/instruments/leasing/convention/>
43. UNIDROIT Model Franchise Disclosure Law. URL: <https://www.unidroit.org/instruments/franchising/model-law/>
44. UNIDROIT Model Law on Leasing 2008. URL: <https://www.unidroit.org/instruments/leasing/model-law/>
45. UNIDROIT Principles of International Commercial Contracts. URL: <https://www.unidroit.org/instruments/commercial-contracts/>
46. United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods 1980. URL: https://uncitral.un.org/en/texts/salegoods/conventions/sale_of_goods/cisg
47. United Nations Convention on the Assignment of Receivables in International Trade 2001. URL: <https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/ctc-assignment-convention-e.pdf>
48. United Nations Convention on Independent Guarantees and Stand-by Letters of Credit 1995. URL: <https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/guarantees.pdf>
49. United Nations Convention on International Bills of Exchange and International Promissory Notes 1988. URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/x_12_e.pdf
50. United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts 2005. URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/06-57452_ebook.pdf

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України: <http://rada.gov.ua>

2. Офіційний сайт Гаазької конференції з міжнародного приватного права:
<https://www.hcch.net/>
3. Офіційний сайт Комісії ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ):
<https://uncitral.un.org/en>
4. Офіційний сайт Міжнародного інституту з уніфікації приватного права (УНІДРУА): <https://www.unidroit.org>
5. Офіційний сайт Міжнародної торгової палати: <https://iccwbo.org/>
6. Офіційний сайт Міністерства юстиції України: <https://minjust.gov.ua/>
7. Офіційні документи ЄС: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>
8. Повний список договорів Ради Європи:
<https://www.coe.int/ru/web/conventions/full-list>